

Handwritten text on a small slip of paper at the top of the page.

مکتب
مکتب

باز بین شد
۱۲۵۳

کتابخانه آستان قدس

اسم کتاب ابواب الحبان

مصنف محمد رفیع و خط

خطی نسخ ۱۵

سال چاپ یا تحریر عدد اوراق ۵۱۲

جزء کتب ۱ حقایق شماره

شماره عمومی ۹۲۷۴ شماره قبض

واقف مرحوم شیخ محمد رفیع و سید محمد رفیع در سال ۱۳۴۴

طول ۲۵ عرض ۱۵ گنجینه

سال ۱۳۱۸ خورشیدی
بازبینی شد

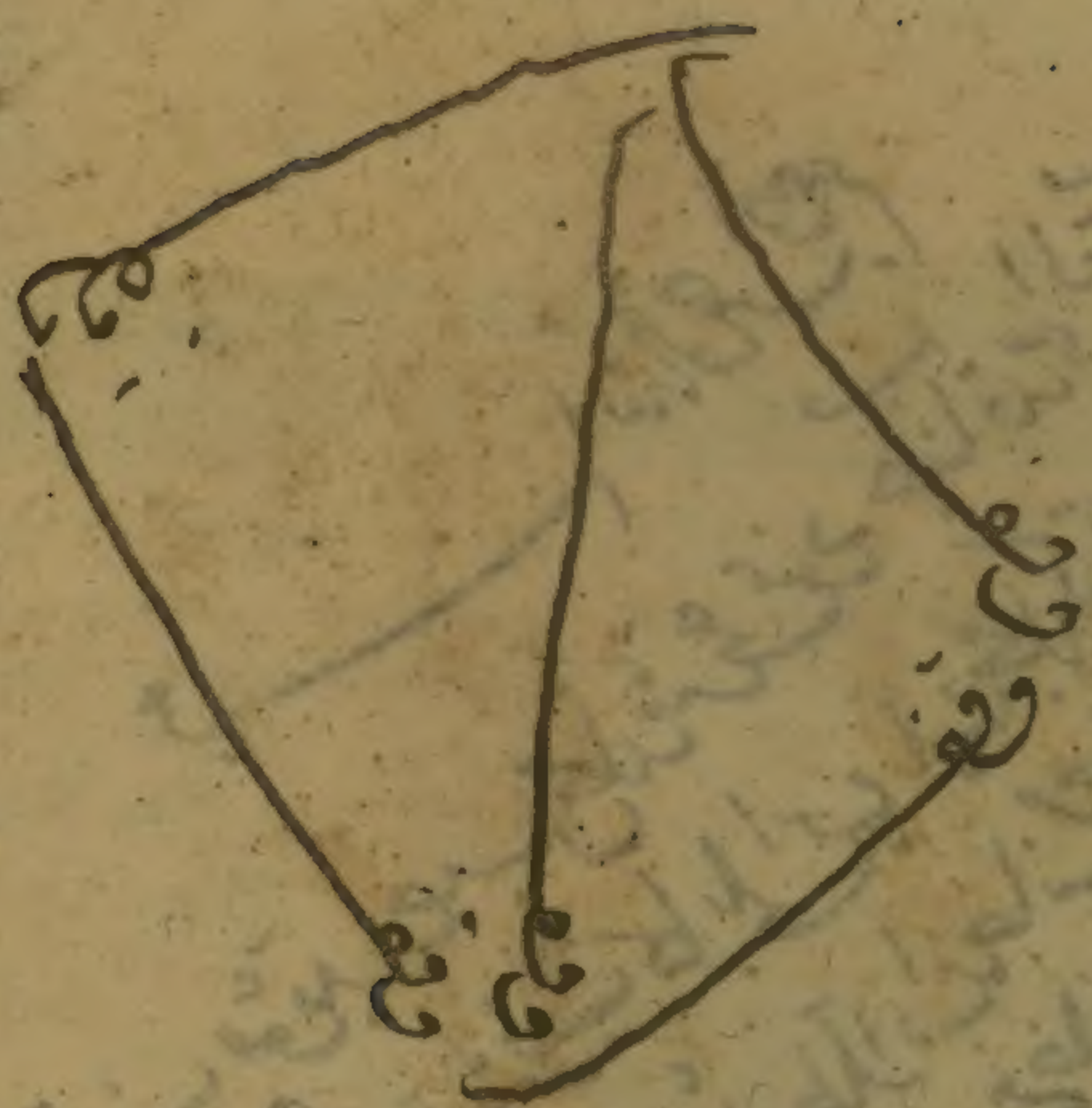
ج دفتر ۱۸ / ۵ / ۴۳

بسم الله الرحمن الرحيم
 وقف مؤید و صاحب مجلس شریف
 حاج میرزا محمد شفیع کابلی
 اشرف طبیبان با هیبت و کرامت
 و تقلید افغانا با جناب مستطاب
 حاج محمد علی نیری الشریع
 جانما ائمه علی الذین سبوا
 فی يوم الحجة و من شوال الحرام

(Faint handwritten notes in the left margin, likely bleed-through from the reverse side of the page.)

سال ۱۳۱۸ خورشیدی
 پانزدهم شهریور

لایقین شریف
 ۱۳۵۲

بسم الله الرحمن الرحيم و به تسبیح

کتابخانه آستان قدس

ویژه خطی

بهترین مقامی که سرخیل کاروان فنون محاورات تواند بود
 و خوشترین کلامی که پر خرد و در طریق سخن گذاری عصا کسی
 بیان تواند نمود حد و ثنای یکانه است جل شانہ که شهر بند اورا
 دتش از تسخیر سپاه عقول و ادب نام مصون و محروس است
 و بلند رسائی اندیشه از کلمه ایوان فخرش نامید و نابوس سمند
 سبک سیر خیال در بیان بی پایان کمالش چند آنکه بدست یاری
 شتاب نک و پو نماید جز بسر منزل بخیری نتواند رسید و طایر تیر
 روز کار و فضائی بی نقضای بقایش هر چند پروبال لیل و نهار
 پرواز کند جز تا سر دیوار و اماندگی نتواند پرید صدای دور باش و پیش

اگر کوشش حد و ث رسیدی روز و شب چون بادم و مغز
 در هم خریدندی و اگر آفتاب جهان تاب حکمتش از افق ^{نقلا}
 تیغ کشیدی ثابت و سیار چون ذرات خورشید هم ز پی
 حامی که اگر قبح خورشید را به پیمودن دریا اشارت نمودی
 کشتی حباب و زرف محیط همان لحظه در کل شستی قادری
 که اگر ثعبان قدرش نفس یجاد عناصر و پس کشیدی اقناع ^{شیشه}
 فلک در هم شکستی مقدری که اگر رشته حکمتش ست نظام
 کل بر دارد جواهر اجزای کائنات ^{تتظام} نپذیرد مدبری که اگر
 شیرازه تالیفش با زمین کشد اوراق مجموعه عالم هر یک سرخوش
 گیرند مریدی که تا سر نیچه شیتش چو کان امر کن بر گرفت کوی
 آسمان خود را سر آسمین و وجود اندخت غریزی که قبضه
 قدرش کمان زلفشان فلک را از قربان هستی بر آورد خل
 توده زمین با پیش زمین سینه خسته فیاضی که ترشح ابر
 فیضش بکقطره خورشید غبار شب تیره را فرو نشاند پیکاهی
 که مبارز را راده اش بدو صبح سپاه زنگ طلوع ^{مستقیم}

کرداند عادی که تیشه بتقا مشتبص خاصش حیره کبر که
 بنیاد هستی خارجی برکنند داووی که ششحه مکافاتش نشان
 سلیمان نشانرا باستقام پای موی درهم شکنند کرمی
 که مهر لطفش عاقر از اچندان روانداده که رتو خورشید
 از دست ذره تواند کشید سمیع که نوازش توفیق ضعیفا
 القدر قوی است بکرده که کت کمره ایون اجابت کمیند
 دعای ضعیف نالان کردن تواند دزدید مقصودی که در صوم
 بنیدیش شب از تیرگی زاهدیست بلاس نوش معبودی
 که در صف طاعت گذارنش صبح صادق عابدست را
 بردوش بصریری که نگاه شوخ چشم را در پس پرده بهار
 نموده خمیری که پیک خیال را در خانه در بسته دماغ سیرش
 عالم فرمود مصوری که میانی تدبیرش چهار طبع مختلف را
 چنان خولان گرم خنک طاهم ساخته که سراز کرپان یک
 رمیا ورنند و مولفی که کثافت و لطافت در جان مانده
 و سکر نبوی تشنه آئینش یکدگر نموده که بهیم دست یکا ای

تکالیف نمیزند خالقی که شمع قامت سازد شبستان مهکان
بنور با صره بر فروخت صنایع که عکس بویست مردم دیدار و زیاری
مرا یا نقیدن تار نگاه آموخت مشکلمی که شمع زبانه اشعله بیان بر فروخت
تا فهم مخاطب بروشنی آن راه بکنج خانه غرض مشکلم بر دلی
که کوشش سخن نبوشتن روزن خانه در بسته دل نمود که تو خورشید
عرفان از اطلعت برای نادانی در آور در زرقی که سحاب کرمش
آتش جوع روزی خوار از ابرار شش آن بی در پی آن شاد میرا
که دست در جنتش بهار آن نباتات را با پیله ابر آب در کلومیچکانند
در محفل آتش روز روشن هر غنیمت با فروخته و شمع ظهورش
شب بخور پروانه نسیم بر سوخته در شمار نعمت شمارش است
از کوهر در تبیع سانسیت در نمودن صورت بدیش صیقل موج از
سطح محیط در آینه پردازی در قلم جلالتش قبح رخ برین خمیه جنت
و در صحرای بی کمالش توالی شهو رسنین موج سر آلی شام
از جستجوی نفسیت سوخته شفق از ساغر مهرش هر چه هست از فروخته
خرمن نولش بر صحرای دانی است طوق عبودیت اشرا

در خانه کی فیاوش
افق در شیت است
بهر بند و از خانه
مقام فایز است
نمونه خانه

هر سرخاری کردنی برد من تزیینش هر بر کی دستی است از باده
محببتش هر لاله سیاهی کان لعل از قدح خورشیدش قطره است
چکید و معدن زمره از جویبار غنچهش سبزه سیاهست و میوه صبح از
حکمتش قمر است و سود شام از گلک قدرش سیاه قلمی لوا
تعالی چنان و جلال است این تقدیر حق قدر و کمال است این
رون بر فلک شوکت غنچهش کشتان بر زمین دامنش
کرمی که از طهر عذر کناه نشان داده درگاه خود را باده
بایینه دل چنان داده رو که غنچهش و اگر ده بر یاد او
عطا کرده از گنج نعمت پیش بدل نام خوش و بد نام پیش
نفس در میان شد چنان بی سکن که یکپا برون است و یکپا درون
ز چشمه حکمتش خورده آب کدوی فلک از کس افت
ز بس هست بحر عطایش فراخ سبزه کند غنچه از جوی شاخ
نخست بازدم صبح کتی فرزند شفق پیش کاروانگاه روز
جهان رزق را راند سوی من که بر شکر منگست راه دهن
چنانست از چشمه آفتاب کز دهنک آتش بر دلعن

زبان از دریا فانی
زبان از دریا فانی
زبان از دریا فانی

زبان خورشید تابان نور لب ماه نو میگذر شیر نور
از در سفر مهر کیتی فردا نکات آورد بر مهر خان روز
ز شوق لب زرق خاراں خا دود دانه تا آسپاسینه چا
کند از نمودانه کرسی زبانه کند ابر شکر کسی
چوبی عتدالی نماید سحاب میاخی کند پر تو آفتاب
شوند این دو شکر چو از هم جدا بد چو می سبزه آید مهو ا
ز هی لطف کرمیت بی کران نماید رخ بخشش از عاصیان
اگر ششم کیر دکن از حد متش در آشتی میرند جنتش
زبان درد همن غنچه فکر اوست سخن و نفس سبزه در اوست
سخن از دل همچو آب روان فروریزد از آبشار زبان
کند از نفس نچه دیک از دهن کشد از زبان تا کلاب سخن
روان کرده از نور لفظ رما ز دریا چه دین فوار ما
ز دل داده فکر نفس اوال زلب داده مرغ سخن را دوال
سخن ایتار نفسهاکشان رن در کوا آورد تا زبان
حقیض سبزه ز کیش اوج ز بحر جلاش دو کیتی دوج

ویژه خطی

زمان جوئی از قلم حکمتش مکان کردی اشکر شوکتش
 کند جبر و بر هر دو ذکرش ولی بود ذکر این یک حقی و انجلی
 همه نورش چه بجزو چه بر همان پر نورش چه بام و چه
 کف ابر ما سوی بحرش سر قطرها بر زمین نیار

ز نورش

همه بنده او چه جزو چه کل چمن بنده او چه خار و چه کل
 بعد از ادای مراسم حمد و ثنا خوانی که عبارت از عرف و بحرو
 هیچ نیست تختین حاجتی که دست او نیازمند ان درگاه
 که مشر تواند کردید و عظیم تر مدعی که بقافله سالاریش ان

دعوات قطع مرآل حرمان نموده بمنزل اجابت تواند رسید
 نثار عالم عالم تصلیه و تسلیم است بر روضه فیض اسرار و اسرار

معجزه و معجزات
 معراجخانه و معجزات
 که بر بام ساخته شده است

سروری که کلش امید داری عاصیان با بر ویش خرم و سیر
 و متاع تهی دستی از خریداری شفاعتشن در بازار قیامت بنایاب
 پاکیزه کوهری که از ساجل تجر خود را بچار موج عناصر از ان انداخت
 که سفینه عاصیان را از کرداب کمر اهی باند قافله سالاری که خیل
 انبیا از ان در دنبال قیاد که داماند کان کاروان نبی را بر تیر

بدایت رساند در وصف نگینش همی بس که عمری و گنجای عالم
 سفلی سر کرد و در شیوه خاکساریش همی کافی که جان پاشش بستم
 خاکی فرود آورد پای قدرتشان از آن رفیع تر که دست تعلقات جهان
 بدین خاطرش رسد و پروازهای همتشان از آن بالا تر که بشکال
 و آسانی دم فرسایش کرد و اگر سبک رویش کا و زمین البریا و بر
 از گرانگی که نگینش کمر باختی و اگر گرانگی قدرتش بر تخت و آن عالم
 لنگر توقف افکندی کرد و در فلک از کردش انداختی که کشایی
 که هلال سرانگشت عجزش کرده ماه را بیک اشاره کشود و نهایی
 که صیقل آبروی ایانش بیک حرکت رنگ کفر از آینه دلهارود
 شایه که خدنگ دعای محبتش بر غرش از نه سر آسمان میکند رود
 پشت و پناهی که رنگ خلعت عاصی فضایی محبتش
 می برد آسمان کردی که کار صفت در مرکز خاک سیرد از فلک
 کردی چرخ نوردی که چون سر بر میان تفکر کشیدی از عالم ملکوت
 سر بر آوردی بر دعوی کمالش و پاره قرص ماه دو کوهند و جمیع شمع عالم
 جالش بر تو مهر و ماه دو حیران نگاه چرخ برین اگر طفلی نمیکرد

در شرب جمیع زمین را به بازگشت دل از بی توئی از شکست جهان
 و از دفع محبت آسمان و مهر سعادت آبروی بر نهایی بنیان طعن زمین را
 از خود کوه نمودی

ضعیفان

بر سر آید جمیع شمع عالم

بهمان سرای وجودش نمیداد و تماشای سبب جمالش اگر
 شود در صرود بی فکندنه آسمان بر روی هم نمی افتادندرتبه کمالا
 علیه اش آنچنان دامن از خارستان مشاعل پیسیه بر
 بود که دست دفتر و خام بدین توفیق قبولش ^{سید} شمع مهر
 انور در زمین سامیش بسکه از هر طرف از دایم ^{ایرتان کردن به شده بر نامه کف} میزدند سیاه
 شرف پای پوشش میگردید رنگ تبیح سنگ زر در کف
 بنمایوش لعل از رک خویش خار غیرت در دل شکسته و از غیر
 جوشش آب از میان کنش آن مبارکش آینه چشمه حیوان درز
 ظلمت شسته ^{محمد شفیع سیاه شفیق} کز و پشت بر کوه دایم
 شفیع که کرد اگر غدا خواه زند غوطه در بحر بخشش کی فهادی پسند
 که بر پایه خود ندارد روان شوق خانه کی باشد او را هنر که سازد با کشتن
 ز جهرت دست آن چمند قلمها را لقی میکشند زره آوردن شای قلم
 نذارم کف تحفه جز درو بعد از که از شغل پیغمبر و نگارش
 بعضی از فضایل شهر و سخی که بی تو سط حمله معتضه بر آن توان
 پیوست و گفت و گوئی که از روی استحقاق برسد جانی

نعت تواند نشست مدح و منقبت شاهنشاهیست
 سرادق رختش قاف تا قاف هستی کشیده است صدی
 صیت فضیلتش در نه کنیز سپهر محمد دین پروری گزینت
 اہتمامش کلشن شریعت محمدی را از سبز بیکانه بدست
 پاک ساخت و نهنگ صولتی که موجد جنتش تیغش و
 خاشاک جود اعدا از قلم هستی بکنار انداخت کشت
 شعده محشر در گرفتن رکت خواب مرکب بیابان یدہ جوہر
 شمشیرش در انتظار صبح معطاف بنور در موج خیر فتنه نبات
 قدمش لہار الکرو در صید کاه مصاف و کشت خمر کشایش
 شہباز نصرت را دوشہیر شعاع جوالہ ذوالفقار بخون بکنش شمن
 کہ از وقوت سرچہ مردیش از دید حیرت تا شایان از روضا
 دماغ خرد بی استشام رواج کلزار حکمتش منحل و عقدہ مشکلا
 در پنجہ خورشید رای انورش چون کرہ شبنم منحل از سیرابی
 کمالش ہر عقل کاملی در بیابان حیرت مجنونی است و قرض تعلیم
 حکمتش ہر جان آگاہ در رسم بدن فلاطونی سرکشست تاثیر دہا

تبارک و تعالی
 بصف زدن مجازا بکلمہ تمام

دین

کشت

تا آفتاب عالم تاب باز گشتن شاره نموده از خط شعاعی آ
قبول بر دید دارد و ادای ادا آب حق پرستیش تا در خلوتخانه
شب سجاده بنه کی فکنده پرتو مهر انور چشم نظاره بر روزن
میگذارد عالمی که فلاتون نشان خم نیلگون سپهر رسم
شاکردی غاشیه از عاقلش بردوش میکشند و محرمی که شایه
اسرار فرقانی با استقبال التفات خاطرش از بهشت برده
تو بر توی بطون تا پیشگاه ظهور رسیده و نیت تیغ زنی که صیقل
زدیش آینه مید از از زنگ و جو خشم بر دختی صدف سکنی
که بهیبت حمدش تیغ کشید و در کف دشمنان گشت زینهار خیم
صیت فضایلش نه چنان عرصه ستی بزا پر کرده که طوقی تا
در حدش نفس تواند کشید و از قام مناقبش نشاء قدر صفی
سخن را تنگ فضا نموده که بکران خامه سرا سر مدی تواند
چراغ شبستان دلها علی کزو ظلمت کفر شد منجلی
امامی که بی باده مهراو بخیزد کس از طر سرخ رو به پیش آینه شاه و ارا
عباد حق باطل از یکدگر نه مهرش بهمن فتح کشود و بد که مهرش بی یل

کشود بنی علی هر دو بیت بهم دو تاویکی چون زبان قلم دور
چون قلم لیک از جان یکی زبانشان دو تا و بخشان یکی قلم دار بودن
از ان بر سر که نمود میان شان کنج دگر خط مشرع کردید ناخوان از ان
که کنج خیمه چو مویران صنف صلوات بیرون از حد و خوب
تسلیمات افزون از حد بر آن پیشوایان را دین و بر اولادین طیبین
و طاهرین او باد که نقش بندهاں بر کاد مشرع و این اند و محال ابرج
مشید قوا عزمین مبین قالب لهار از نو و لجه طوفان اهل
سفینه نوح محبان خاندان را در مکره روزگار سر پای سرورند و گمان
مسالک دین را در ظلمات حیر نور و نور رشوه گران آینه بیند و بران
روایان کشور فرغیش اند و قطاب افلاک غرستند و امواج درمای ر
کوهران معدن نبوت اند و از اوده سروان چمن فتوت اند و آثار حیرت
و انهار حیرت همه امامت اند باغبانان گلشن دین اند و میرابان حوض
تخل بندهاں آیین ملت اند و مشاغلکان نو عروس شریعت طیبیان
جگرهای پر خونند و کمالان دیدهای درون و لیلان جاده اکاشند
و ترجمان نامه ای اللهم ان هؤلا ائمتی و قادتی

وَسَادَّتِي بِكُمْ أَتَوَلَّى وَمِنْ أَعْلَى السَّمَاءِ
أَتَبَرَّأُ إِلَيْكُمْ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَيْهِمْ وَاحْتَشِرُوا
فِي رُفُوفِهِمْ وَأَوْرَثُوا شَفَاعَتَهُمْ إِنَّكَ مُجِيبُ الدُّعَا

و بعد بر آت ضمیر اولی الا بصیر طاهر و روشن و زود آرا

اولی الالباب ثابت و برین است که بگم آیه کریمه و ما خلقت

نفس و الا نفس الا لا یعبدون تخم وجود آدمی را

صحرای دنیا که مرزغه آخرت است از ان فشانده اند که از گل

بسته جهت خرمسگاه عرض اگر بیا صلی غنید و زرد و نهال بنده کارا

در بوستان برای جهان برای آن نشانه که شمر سعادت

ابدی بوده در خوش بهار استخیر از بی برکی گونه خجالت نینوروز

تاجر ان شهرستان امکان را دید آگاهی کشاده اند در چهار سو

عناصر متاع عمر کران مایه را از طرار ان هوا و هو س محافظت

توانند نمود و فارسان ابلق لیل و نهار را چو کان اختیار بدست دهند

که در مضار زندگی کوی سعادت بندگی توانند بود عصای فکریت بدست دید

بصیرت داده اند که چاه را از راه تو نهند شناخت و خدایت آه

بصیرت داده اند که چاه را از راه تو نهند شناخت و خدایت آه

۸
در جبهه دل آبی نهاده اند که از دنبال غزال رسیده و صحنه نجات
تیری
در طلمت غرور چراغ شعور است هر فردی از افراد بشرداده اند که
سرد و راه خیر و شر گمراه نشوند و در بیابان جهان خرد خورده و از اوایل
مسافران وادی عبودیت کرده اند که بغولان طولان ملو حار نگردند
لیکن با مقتضای طبیعت بشری از دحام دوائی غفلت و غیری آید
بچاره مشغول اند است نفسانی گشته از ادب لذت بندگی و میماند
و بهم چینی مثال و اقران که بیغیرت آن شغل خدا پرستی از غیرت نام
عمر عزیز را جمع کردن ز خراف کودک فریب دنیا صرف نموده
الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ در حق خود
بر کرسی می نشاند و چیری که از این طریق به خطریست از ارجوع
فرمود و از خواب کران غفلت دید بصیرت ممکن است از آن گشت
رشحات موعظه بالغه است که کلهای پیر مرده و بهار انازل نمرد
باران بهاری و چار دیوار مقتضای چار طبع را جاری مجاری سیل
کو هسار است مستان باده غفلت را سیم سحر است و مردگان
کوستان بخیر بر اصرور محشر بیماران مرض حرص را طبعی است

و هو از دکان هوسر اشرفی موفق گشت کاتبه عصیا
طریق مبین است و افتادگان جاه تیره نجی رحیل المتیرین مصلح
حاله های تباهاست و روشنگر آینه دلهای سیاه و در آن آتش دل
زد کیست و روشن چراغ بندگی پس آدمی بیچاره خطا پیشه را پیا
اگر زندگاری که نضایچ و پسندش را بسمع قبول گوش کند
یا کتاب و عطی که زهرنجی پندش را بی روبروش کردن نوشت نامه
و چون در اکثر از من و عصار مشاع مو عطا بالغه بعلت قلت
خریدار کاسد و نار و ابود و وای در و زوای مثال این نسخ
بچه تلخی سخنان حق بذوق اهل روزگار شناسا میگرد و تا عیانت
کتابی که مشتمل بر جمع ابواب و عطا که از کتاب خدا و احادیث
اهل بیت عصمت علیهم السلام ما خود باشد بفارسی نوشته یها
ننوشته اند و مباشران امر و عطا که طلیان بیمارستان روزگارند
در این باب نسخ کاملی بسته و در این جزو زمان که او رنگ سلطنت
و جهان بینی بوجود اشرف نو آب صاحبقرانی فرستاده ای تحت
و کین رنگ زوای آینه مشرق و دین فروزنده چراغ عدل و داد

سوزنده خرمین ظلم و فساد مجموعہ مکارم خلاق شمیم شیرازہ صیقل
 عالم چشم برآه عرض احوال کوشش بزرگ زبان سوال
 مشید اساس احتشام پشتیبان دین اسلام جرات بخش
 ناله دوخواهان سجدہ فرمای جہنہ صاحب کلامان کنون سوار است
 بلند نامی خاقان و قیصر سرمدہ آوازہ طبل شهرت سکندر برجا
 سپہر دولت و اقبال سایہ رحمت حضرت ذوالجلال **مولد**
 خدیو جهان رحمت کردگار کہ آسود در سایہ اش روزگار شد
 زنگ بر تیغ عالم غلام ز بس ال بستر راہ خلا ز دیوان عدل شد
 کامران کہین سطرز نغمہ شیروان نہ دست سپاہیان
 ز قوی کہ جرات کند ناله در شب روی کہ کینه کوه سگوه عدو
 چو مشت در آست بار مح او از ان تیغ با کردن فلکندہ کوه
 بر قدر او دم زده از سگوه نہ موج و سر بہت در بحر بر بخود لرزد از بیم
 خشک تر بہر کشور می صمیمت آن سرفراز بود سجد فرما چو بانک نماز
 شمرش نشانیات پای غنیمت عیان از جہنم نشانی کہ فرزند
 زمین چون نیساید کردن کلاه براو ستاہ عباس ثانیست شاہ

کنندہ

كَانَ الْإِلَهُ لِدِينِ الْحَقِّ طَهْرًا وَمَحَامِيدًا وَفِيهِ
عَدْلُهُ وَحِسَابُهُ عَلَى الْعَالَمِينَ مُتَوَاتِرًا
مُتَوَالِيًا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ مزين است وديد روزگار

از توتیای غبار موکب آن سدره خاندان ایمنه اظهار علیهم السلام
 روشن مقتضای الناس علی دین ملوکهم طایع اکثر مردمان
 این سخنان مایل و غیب و بیان و دل مثال این کتب اخبرید
 و طالب اند بنابر این بنی ضعیف بمقدار محمد رفیع و اعظم کسار
 روی نیاز بدرگاه پادشاه ضعیف نواز سوده توفیق انجام این
 مسألت نموده و بهر ای قاید توفیق و تائید سبحانی عقاید
 این مرحله را بقدم که و سعی نموده از حدائق حقایق فرقای بسته
 تالیف کلمه بسته است که اشتمالش دماغ ایمان را القویت نماید
 و از خواهر آیه از سخنان ایمنه اظهار که مفاد حکمت عقاید
 ترمیم داده که آویز کی کردن دین شاید و از توتیای غبار که شکار
 مکملی است که دید عبرت را از مد غفلت روشن سازد و از قول
 ادله محکم مصطفی پرده که آینه بوطن را از زنگ شکایات نفی